

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

25 ביולי 2016

654

י"ט בתמוז התשע"ו

עמוד

168	הצעת חוק גיל פרישה (תיקון מס' 5) (הורה שכול), התשע"ו-2016
170	הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון מס' 15) (סירוב לעבוד ביום המנוחה השבועי), התשע"ו-2016

הצעת חוק גיל פרישה (תיקון מס' 5) (הורה שכול), התשע"ו-2016*

1. הוספת סעיף 12א .1 בחוק גיל הפרישה, התשס"ד-2004, אחרי סעיף 12 יבוא:

"גיל פרישה 12א. (א) לא יפטר מעסיק עובד שהוא הורה שכול שהגיע לגיל להורה שכול הפרישה במשך תקופה שלא תעלה על ארבע שנים מיום הגיעו לגיל פרישה, אלא בהתקיים אחת מאלה:

(1) העובד הפסיק מרצונו הטוב את עבודתו והמעסיק לא חייב אותו לפרוש מעבודתו;

(2) רופא תעסוקתי קבע כי העובד אינו כשיר להמשיך בעבודתו ולא נמצאה עבודה אחרת שהוא כשיר לבצע;

(3) העובד נמצא אשם בהתנהגות חמורה הפוגעת במקום עבודתו, במעסיקו או בשמם הטוב;

(4) נסיבות כלכליות מיוחדות בעסקו של המעסיק שבשלהן המשך העסקת העובד יגרום למעסיק נזק כלכלי בלתי סביר;

(5) עסקו של המעסיק חדל לפעול או שהמעסיק הוכרז פושט רגל לפי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980², ואם הוא תאגיד - ניתן צו פירוק לפי פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983³; לעניין זה, "חדל לפעול" - הפסקת פעילות שאינה זמנית.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפני הגיעו לגיל זה, בתקופה של ארבע שנים מיום הגיעו לגיל הפרישה, אלא בהתקיים אחת מחמש עילות:

העובד הפסיק לעבוד מרצונו; אי-כשירות של העובד להמשיך לעסוק בעבודתו, על סמך קביעה של רופא תעסוקתי; התנהגות חמורה שהעובד נמצא אשם בה הפוגעת במקום העבודה, במעסיק או בשמם הטוב; נסיבות כלכליות מיוחדות בעסקו של המעסיק שבשלהן המשך העסקת העובד יגרום למעסיק נזק כלכלי בלתי סביר; הפסקת פעילות קבועה, פשיטת רגל של המעסיק או פירוק עסקו.

פיטורין כאמור ללא התקיימות אחת מעילות אלה יקנו לעובד זכות תביעה נגד המעסיק.

הצעת החוק נועדה לאפשר להורה שכול לדחות את גיל פרישתו בארבע שנים מגיל הפרישה הקבוע בחוק. המשך העבודה עשוי לסייע להורה שכול להמשיך בחיי שגרה על אף האסון שפקד אותו. הוראה דומה קבועה בסעיף 33א לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950, והיא הוחלה גם בסעיף 7 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970 (להלן - חוקי התגמולים).

מוצע לקבוע בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004, כי מעסיק המעסיק יותר מעשרים עובדים לא יוכל לפטר עובד שהוא הורה שכול שהגיע לגיל הפרישה, ועבד במקום העבודה שישה חודשים רצופים לפחות בתכופ

* הצעת חוק מס' פ/2203/20 (מספר פנימי: 568469): הועברה לוועדה ביום ג' שבט התשע"ו (13 בינואר 2016).

¹ ס"ח התשס"ד, עמ' 46; התשע"ד, עמ' 605.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 37, עמ' 761.

(ב) עובד שהוא הורה שכול שפוטר מעבודתו סמוך לפני הגיעו לגיל הפרישה יחולו עליו הוראות סעיף זה כאילו הגיע אותה שעה לגיל הפרישה, וזאת אם הוכח כי פיטוריו נעשו שלא כדי להימנע ממיילוי הוראות סעיף זה.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בזכויות עובד שהוא הורה שכול לפי כל דין.

(ד) לעניין סעיף זה –

“הורה שכול” – מי שילדו נפטר והוא היה זכאי בעדו לקצבת ילדים לפי סימן ב’ לפרק ד’ חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ”ה-1995, או שהיה זכאי לה אילו היה תושב ישראל בעת פטירת ילדו;

“מעסיק” – מעסיק המעסיק יותר מעשרים עובדים;

“עובד” – מי שהועסק במקום עבודתו שישה חודשים רצופים לפחות בתכופ לפני הגיעו לגיל הפרישה.”

ד ב ר י ה ס ב ר

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת באפשרות להקים מנגנון ממשלתי שירכז את הטיפול בסוגיות העולות מיישומו של ההסדר המוצע.

ההסדר המוצע יחול גם על פיטורי עובד סמוך להגיעו לגיל הפרישה, אלא אם כן יוכח שלא נעשו כדי להתחמק מהוראות החוק. עוד יובהר כי ההסדר המוצע לא יפגע בזכויות הורים שכולים לפי כל דין, ובין היתר לפי חוקי התגמולים.

יוזמים: חברי הכנסת בצלאל סמוטריץ', שולי מועלם-רפאלי

מצטרפים: חברי הכנסת איתן כבל, מכלוף מיקי זוהר, דב חנין, רחל עזריה, נורית קורן, יצחק וקנין, רוברט אילטוב, מירב בן ארי, יואב בן צור, נחמן שי, יעקב מרגי, יוסי יונה, יואל חסון, מיקי לוי, אורן אסף חזן, אראל מרגלית, מיכל רוזין

הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון מס' 15) (סירוב לעבוד ביום המנוחה השבועי), התשע"ו-2016*

- תיקון סעיף 29
1. בחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 29 –
- (1) בסעיף קטן (א), המילים "על פי איסור שבמצוות דתו שאותן הוא מקיים" – יימחק;
(2) סעיף קטן (ב) – בטל.
- תיקון סעיף 29
2. בסעיף 29 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), המילים "על פי איסור שבמצוות דתו שאותן הוא מקיים" – יימחק;
(2) סעיף קטן (ב) – בטל.
- תיקון סעיף 19
3. בסעיף 19 לחוק העיקרי, סעיף קטן (א) – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

19. "ג. (ב) הזקוק לעובד רשאי לדרוש ממי שהודיע כאמור בסעיף קטן (א) שימסור לו, לא יאוחר משבעה ימים מיום הדרישה, תצהיר בכתב לפי סעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, ובו הפרטים המבססים את הודעתו ובכללם פרטים המעידים על הכרתו הדתית ועל קיום מצוות דתו, ואם הוא יהודי – שהוא גם שומר על כשרות בביתו ומחוצה לו ואינו נוסע בשבת."

20. "ד. (ב) מעסיק רשאי לדרוש מעובד שהודיע לו כאמור בסעיף קטן (א) שימסור לו, לא יאוחר משבעה ימים מיום הדרישה, תצהיר בכתב לפי סעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, ובו הפרטים כאמור בסעיף 19(ג)."

21. "ה. (א) הודעה לפי סעיפים 19 או 20 שהיא הודעת שקר, או שנותנה נדרש למסור תצהיר כאמור בסעיפים אלה, ולא עשה כן – בטלה."

חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 (להלן – החוק), קובע את יום המנוחה השבועי לעובדים לפי דתם. לפי החוק, ביום זה רשאי מי שמקיים את מצוות דתו לטרום לעבוד ביום המנוחה. המעסיק רשאי לדרוש מעובד תצהיר על קיום מצוות דתו, ולעניין עובד יהודי – גם על כך שהוא שומר כשרות ואינו נוסע בשבת.

הצעת החוק נועדה לאפשר לכל עובד לטרום לעבוד ביום המנוחה השבועי הקבוע בחוק לגביו, ולא רק למי שמקיים את מצוות דתו, והיא עולה בקנה אחד עם עקרון חופש הדת והמצפון ועם חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, הקובע כי אין להפלות עובד או מועמד לעבודה, בין היתר בשל דתו או השקפתו. לפיכך מוצע לבטל את התנאי לסירוב לעבוד ביום המנוחה השבועי בגלל קיום מצוות הדת ולבטל את ההוראות לעניין חובת מסירת תצהיר (סעיף קטן (ב) שבסעיפים 19 ו-20 לחוק), ולעניין בטלות הודעת שקר וחובת מסירת תצהיר (סעיף קטן (א) שבסעיף 19), שזו לשונם:

יוזמים: חברי הכנסת עליזה לביא, מכלוף מיקי זוהר, מיכל בירן, יעל גרמן, מיקי לוי, אורן אסף חזן, רוברט אילטוב, בצלאל סמוטריץ', מאיר כהן, אלעזר שטרן, איל בן ראובן, יוסי יונה

* הצעת חוק מס' 2372/20/פ (מספר פנימי: 571386): הועברה לוועדה ביום י"ג באדר ב' התשע"ו (23 במרס 2016).
1 ס"ח התשי"א, עמ' 204; התשע"ד, עמ' 603.